

jakiegokolwiek innego czynu popełnionego przed przekroczeniem granicy państwa wzywającego. Nie może być również w stosunku do niego na terenie Strony wzywającej wykonana żadna kara za taki czyn.

(2) Z ochrony tej nie korzysta świadek lub biegły, jeżeli w ciągu tygodnia od dnia, w którym przesłuchujący go organ oznajmił mu, że jego obecność nie jest już potrzebna, nie opuści obszaru Strony wzywającej, chociaż mógł to uczynić.

Artykuł 8

Forma pisma

Na pismach przesyłanych na podstawie niniejszej umowy konieczne jest umieszczenie odcisku pieczęci.

Artykuł 9

Wniosek o doreczenie

(1) Organ wezwany stosuje przy doreczeniu przepisy przewidziane przez jego prawo wewnętrzne, jeżeli pismo, które należy doreczyć, jest sporządzone w języku Strony wezwanej, albo jeżeli dołączony został uwierzytelniony przekład na ten język. W przeciwnym razie organ wezwany tylko wówczas wręcza pismo adresatowi, jeżeli wyrazi on gotowość przyjęcia.

(2) Wniosek o doreczenie powinien zawierać dokładny adres odbiorcy i oznaczenie pisma, które ma być doreczone.

(3) Jeżeli doreczenie pisma nie może nastąpić pod adresem wskazanym we wniosku, wówczas organ wezwany powinien przewidzieć stosowne kroki celem ustalenia adresu. W przypadku, gdy ustalenie adresu przez organ wezwany okaże się niemożliwe, organ ten zawiadamia o tym organ wzywający, zwracając jednocześnie pismo, które miał doreczyć.

Artykuł 10

Zawiadomienie o dokonaniu doreczenia

Doreczenie następuje według przepisów o doreczeniach Strony wezwanej. Organ wezwany zawiadamia organ wzywający o czasie i miejscu doreczenia.

Artykuł 11

Doreczanie własnym obywatelom

(1) Umawiające się Strony są uprawnione do dokonywania doreczeń własnym obywatelom za pośrednictwem swych przedstawicielstw dyplomatycznych lub konsularnych.

(2) Przy doreczeniu w tym trybie nie można stosować żadnych środków przymusu.

Artykuł 12

Uznawanie dokumentów

(1) Dokumenty, które na obszarze jednej z Umawiających się Stron zostały w przepisanej formie wydane lub uwierzytelnione przez organ państwowy albo przez osobę zaufania publicznego w zakresie ich właściwości i które opatrzone pieczęcią urzędową, nie wymagają legalizacji na obszarze drugiej Strony. To samo dotyczy podpisów uwierzytelnionych zgodnie z przepisami obowiązującymi na obszarze jednej z Umawiających się Stron.

(2) Dokumenty mające na obszarze jednej z Umawiających się Stron charakter dokumentów

urzędowych, posiadają również na obszarze drugiej Strony moc dowodową dokumentów urzędowych.

Artykuł 13

Koszty pomocy prawnej

(1) Strona wezwana nie będzie zgadzać zwrotu kosztów powstałych w związku z udzieleniem pomocy prawnej. Umawiające się Strony ponoszą wszystkie koszty powstałe na ich obszarze z tego tytułu, w szczególności także wydatki związane z przeprowadzeniem dowodu.

(2) Organ wezwany zawiadamia organ wzywający o wysokości powstałych kosztów. Jeżeli organ wzywający koszty te od zobowiązanego pobierze, przypadająca one Stronie, która je pobrała.

Artykuł 14

Odmowa udzielenia pomocy prawnej

Pomocy prawnej można odmówić, jeżeli jej udzielenie mogłoby zagrozić suwerenności lub bezpieczeństwu Strony wezwanej. O zasadności odmowy decyduje Minister Sprawiedliwości lub Generalny Prokurator Strony wezwanej.

Artykuł 15

Udzielanie informacji

Ministrowie Sprawiedliwości i Generalni Prokuratorzy Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie w drodze bezpośredniej korespondencji wyjaśnień co do prawa, które w ich państwie obowiązuje lub obowiązywało.

Artykuł 16

Język używany w obrocie prawnym

(1) Organy Umawiających się Stron posługują się we wzajemnym obrocie prawnym własnym językiem lub językiem rosyjskim.

(2) Celem ułatwienia obrotu prawnego należy w miarę możliwości dołączać do wniosków odpisy w języku Strony wezwanej nawet w tych przypadkach, w których Umowa niniejsza takiego obowiązku nie przewiduje.

Część druga

Przepisy szczególne

Rozdział 1

Pomoc prawna w sprawach cywilnych i rodzinnych

a) Postanowienia o kosztach

Artykuł 17

Na obywateli jednej z Umawiających się Stron występujących przed sądami drugiej Strony nie można nakładać obowiązku zabezpieczenia kosztów lub złożenia do depozytu tylko z tego powodu, że są cudzoziemcami lub że nie mają miejsca zamieszkania albo pobytu na obszarze drugiej Strony.

Artykuł 18

Obywatelom jednej z Umawiających się Stron zapewnia się na obszarze drugiej Strony tymczasowe zwolnienie od kosztów sądowych na tych samych zasadach i w tym samym zakresie jak obywatelom własnym.

Artykuł 19

(1) Zaswiadczenie o stosunkach osobistych, rodzinnych, dochodach i majątku wymagane do uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych wydaje właściwy organ tej